

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

Zatímco mimo jámu 524 ležely podlahy patrně na vr. 157 a 171, dále na 190 a 110 (lze rozlišit snad 3 úrovně), nad proklesávající výplní jámy 524 bylo užito homogenních žlutých hlín sprašového původu, v nichž se daleko lépe podařilo rozlišit 4 úrovně v rámci vr. 132, 142. Teprve na povrchu vr. 142 a 110 byla doložena mohutná požárová destrukce 129, dokumentující zánik stavby. Daleko slabší požárové vrstvy 104, 142 v nadloží (7. fáze), související snad též s vr. 109 pronikající již do zásypu jámy 517 (529), jakož i naopak starší vr. 137 mohou být pouhými planýrkami. Projevy 8. fáze s dílčími etapami jsou terénní úpravy 105, 105a, sídlištní vrstva 124, zásobní jáma 528 a drobné sídlištní jámy (502, 504 aj.). 9. fáze znamená vyhloubení jímky 500 kolem pol. 15. stol. Zdánlivě takřka současná jáma 517 (529), patrně s funkcí obilnice jako jáma 528, patří nejspíše rovněž do 8. fáze. Nelze vyloučit, že její zásyp proklesl a byl dorovnan vrstvami 350, 178. Tím mohl vzniknout dojem, že je stratigraficky mladší než vr. 101. Každopádně obě obilní jámy spadají ještě do přelomu 13./14. stol. nejpozději snad do 1.pol. 14. stol. a uzavírají starší dynamický vývoj struktury osídlení v přední části zástavby. Planýrky 100, 101 uzavírají nárůst terénu v pozdní gotice (10. fáze). Na V okraji šly pouze do úrovně novověké zdi 901, dále východněji bylo dokumentováno členité souvrství patrně již komunikačních a dorovnávacích vrstviček (vr. 274 - 280). Je zjevné, že až do 15. stol. neexistovala dnešní severní parcelní hranice. K jejímu vymezení došlo až výstavbou domu, jehož součástí byl kamenný, plochostropý sklep C (struktura 03), zapuštěný až do vr. 100, případně 101. Nedošlo k tomu patrně dříve než ve 2.pol. 15. stol. (11. fáze). Tento suterén zahrnoval původně i plochu barokního sklepa D ve střední části staveniště, před jehož výstavbou byl sklep C zasypán. Stalo se tak podle mincí a keramiky ještě v 1. třetině 17. stol. Součástí sklepa 03 byla i vyzděná jáma 536, umístěná v J rohu, jejíž plenta přesahovala úroveň podlahy. Jaký měla charakter zástavba 2.pol. 15. - 1.pol. 17. stol. v přední části parcely, se nepodařilo zjistit. Velmi pravděpodobně byly eventuální pozůstatky zlikvidovány hloubením základů novověkého domu. Ostatně mohlo jít i o stavbu v této části rovněž jen dřevohlinitou, např. hrázděnou.

Složité souvrství v západním sektoru vně (jižně) sklepa C lze na stratigrafii V části parcely napojit jen prostřednictvím zdi 907a, což je zcela nedostatečné. Proto se zde zřikáme podrobné periodizace. Jámy 552, 533, 537, nepochybně středověké, a následné souvrství patří vlastně již sousední parcele domu č. 10, dvornímu traktu č. 8 naproti tomu patří obrovská jáma 549 z 14. stol. V 15. stol. se nad jejím zásypem vytvořily vrstvy 311, 312, 337, 338, 334, 336, přičemž vr. 311 obsahovala minci Albrechta Rakouského z let 1423 - 1435. Teprve patrně do vr. 337 byla zapuštěna zeď 906a sklepa C. K nejmladším aktivitám náleží také jáma 543 se zásypem z 2.pol. 16. - 1.pol. 17. stol.

Rudolf Procházka, Archaia Praha

Resumé:

Brno (Bez. Brno-město). Josefská Str. Hochmittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

BRNO (okr. Brno-město)

Šilingrovo náměstí, parcela č. 486. Pozdní středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí vozovky a inženýrských sítí v prostoru náměstí na JZ okraji městského jádra byl dokumentován řez sklepem a řada porušených útržků zdív, náležejících dnes již odstraněné zástavbě u Brněnské brány. Jeden z výkopů proťal barokní fortifikaci s mohutnou plentou ze smíšeného zdiva. Zmíněné nálezoové situace se nacházely takřka bezprostředně pod dnešním povrchem terénu.

Rudolf Procházka, Archaia Praha

Resumé:

Brno (Bez. Brno-město). Šilingrovo Platz. Hochmittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

BRNO (okr. Brno-město)

Malinovského náměstí, ulice Kobližná, parcely č. 94, 128. Vrcholný středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Výzkum byl vyvolán ražbou kolektoru pod vozovkou. Trasa probíhala většinou východně historického jádra kolmo na linii hradebního okruhu, jehož dvě pásma protřala a skončila před někdejší „Brankou“ ve vnitřním opevnění. Ve sledovaném úseku o délce cca 170 m bylo dokumentováno 29 příčných profilů. V nejvýchodnější třetině se podařilo překvapivě zachytit členitá středověká souvrství, náležející málo známé zástavbě předměstí před „Brankou“ v prodloužení předměstské ulice „Cejl“. Středověké a novověké vrstvy spočívaly na černozemním půdním typu, který se utvořil na sprašovém podloží.

Byl též dokumentován řez plentou barokní kurtiny a patrně parkánové hradby s baštou. Na západním okraji úseku byly zachyceny fluviální uloženiny související pravděpodobně s dnes již neexistujícím Městským potokem.

Rudolf Procházka, Archaia Praha

Resumé:

Brno (Bez. Brno-město). Malinovského Platz, Kobližná Str. Hochmittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

BRNO (okr. Brno-město)

Radnická ulice, vozovka, parcela č. 430. Přelom raného a vrcholného středověku. Sídliště. Záchranný výzkum.

Drobný výkop k inženýrským sítím zachytil před budovou Staré radnice sídlištní jámu s nálezy keramiky 12./13. stol. Objekt náleží nepochybně k předlokačnímu sídelnímu okrsku, který byl zachycen r. 1990 na nádvoří Staré radnice (Loskotová 1993).

Rudolf Procházka, Archaia Praha

Literatura:

Loskotová, I. 1993: Než vznikla Stará radnice, Forum Brunnense 1993, 207 - 215

Resumé:

Brno (Bez. Brno-město). Radnická Str. Früh- und Hochmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (okr. Brno-město)

Ulice Biskupská - vozovka, parcely č. 320, 372. Vrcholný středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum byl vyvolán komplexní rekonstrukcí vedení parovodu, úsek M 186 /02, Petrská - Biskupská - Šilingrovo náměstí. Výzkum se v terénu omezil většinou na dokumentaci a vzorkování profilů, pouze v místě porušeného vstupu do středověkého suterénu byla provedena drobná sondáž.